

ממקום אחר עוזרים שם. והרמב"ם מפרש דרוב העיר כשרים. ורוב סיעה הם שפרשו מן המקום הזה ועוזרים שם בפרשת דרכים. או בקרעת שבשדות. וגראה דרובא ל"מ לענין דינא. ולהרמב"ם כסיעה עלמה מזריך תרי רובי. שהרוב שלה כשרים והמקום שממנו ברו יהיו גם כן רובן כשרים. ואילו לרש"י והטור לא בעינן אלא רוב הכסיה והרוב השני הוא בלגשי המקום שבפרשת דרכים שלה או בקרעת שבשדות שסביבה היה המעשה. ואלי תמיה מאד שלא ראינו מי שהעיר בזה לא במה שיש שני ר"ע מברטנורא

תוספות רע"ק

העיר דהא הוא יודע בעצמו שהוא לא בא עליה וא"כ הוא אינו בכלל הספיקות ולגבי ידידה נשאר רק מע"מ שעומדים בספק ואינו יכול לחלות ברוב והידוש שלא נמצא מפורש מי שדבר מזה:

אף ע"ג דרובא חד סגי בעלמא. משיאין לכהונה. הרי זו הנשוא לכהונה(א). מביייהו. ואין לומר נמי דהטור לטעמיה דס"ל דלפניו בתוך העיר נמי כשהלך הבועל אליה סגי בחרי רובי [וכן ג"כ דעת רש"י דבבבא רובי סגי אפילו נבעלת בעיר כשהבועל הולך אללה ולכך אפי' לומר דאף להטור גרסין בגמרא איכא דלולא חייה לגבייהו

וכו' ומש"ה גזרו בחד רובא כדגרס רש"י ואין חילוף גירסת לשון בין הטור ורש"י כמו שכתב הב"י. ורש"י והטור דעת אחת להם בזה כך נ"ל] ולהכי מפרש דסיעה עוזרת שם לתוך העיר ורוב שלה כבר רוב השני הוא אנשי העיר עלמה שבה היה המעשה אבל הרמב"ם דלא סבירא ליה הכי וכמו שכתבתי לעיל בדברי הר"ב אלא דוקא חוץ לעיר היה המעשה ולהכי שפיר מפרש דסיעה היא מהמקום הזה. ונמלא שכל הכתוב בספר שתי הדיעות הללו ממילא ידעינן שני הפירושים וזהו שלא העיר הב"י בזה כלל. דליחא דלע"ג ולהטור שסובר דבתוך העיר עלמה משכחת לה וכשהלך הבועל אללה ולפיכך אי אפשר לפרש שהסיעה היא מהעיר עלמה אלא שממקום אחר ברו לה מ"מ להרמב"ם הרי אפשר לפרש כן שאע"פ דלדידה דוקא חוץ לעיר היה מעשה עדיין לא שמענו שחולק בפירוש סיעה אם היא ממקום אחר או מהעיר עלמה. שהרי יש לפרש ממקום אחר. לפיכך אין הכרע בדברי הר"ב מה דעתו בפירוש תרי רובי אם כפירש"י אם כפירוש הרמב"ם. גם נראה תמיה על הבית יוסף והמפרשים שלא העירו בזה כלל. ופירוש סיעה שירא והיא מלה ארמית דת"א ואחזקה מרעוהו (בראשית כ"ו) וסיעת מרחמיהו. וליס מיד כתיב (נמלצר כ"ד) וסיען כו':

יכין תפארת ישראל יכין

(א) ואף דבמ"ח א"ר רוב, זהו מדענה ברי. מיהו קי"ל נס ההס דלרין ב' רובא, רוב עיר ורוב סיעה כשרים [אש"י ו' י"ז, ועי' גמרא פ"ה י"ח]:

ר"ע מברטנורא האשה שנתארמלה פרק ב כתובות תוספת יו"ט

פ"ב א האשה. פ"ו ב"ב ד"ג י"ב ע"ב: א"כ יש עדים. ירושלמי פ"ה ס"ה מ"ו ע"ב ס"ה ח"ט ס"ה ע"ב ע"ב פ"ה י"ז ע"ב פ"ה

פרק ב א האשה שנתארמלה או נתגרשה. ותוצעת כתובה: הוא אוסר. קאי אנתגרשה ואי אנתארמלה היורשים אומרים אלמנה נשאל אינו ואין לך אלא מנה: הינומא. איכא מ"ד חופה על הדם שטשים לכתובות ואיכא מ"ד לשיף שנותנים על העינים ומתנמנת בן וראשה פרוע. שטרה על כתיפה כך היו טהנים להוליא הכתובות מביט אינון לבית המתונה:

שנוני נוסחאות פ"ב א שנתארמלה. ד"ג וכו"ק ובמשנ"י וכו"ק ובתו"כ שנתאלמנה ועי' לשון ל"ו. שנתגרשה. ד"ג נתגרשה וליס כתי"י. נשאתני. נמשכיר נשאתני. כתי"י וכו"ק ד"ק נשאתני (נעל). והוא אוסר. כתי"י וחלה. שיצאה. כתי"י שיצאה. בהינומא. ד"ג וכו"ק ברוקא. ר' יוחנן (בן ברוקא). ד"ג ובמשנ"י ובמשנ"י וכו"ק. ברוקא; כתי"י ר"י וליס.

פרק ב א א אם יש עדים. עיין במשנה דסוף פירקין בהינומא. כתב הערוך פי' ר"ח הינומא לשון יון הוא תורה כלומר חוק הכתובות ע"כ. ורש"י פי' למ"ד [קריאה] לעיף וכו' ומתנמנת בן מתוך שאין עיניה מגולין ולכך נקרא הינומא על שם תנומה:

פרק ב א האשה שנתארמלה או שנתגרשה(א). היא אומרת בתולה נשאתני. והוא אוסר לא כי אלא אלמנה נשאתך (=). אם יש עדים שיצאת (ג) בהינומא(ד). וראשה פרוע(ה). כתובתה מאתים(ו). ר' יוחנן בן ברוקא לבעל במנו דאי בעי אמר פרעתי (דבמקום שכתבין כתובה ואבדה נאמן לומר פרעתי כדמוכח מפירוש הר"ב בסוף פ"ט דב"ב) תירלו התוספות דמנו במקום עדים הוא ע"כ. ובפרק דלעיל מ"ו דהיא נאמנה כתב הר"ב דמשביעין אחיה שבעת היסת ואף ע"פ שכתבתי שם שאין לו עליה אלא חרס סתם. הכא ודאי דהיא תובעת עליו ברי משביעין אחיה. אבל יש מחלוקת אם השבעה היסת או דאורייתא מפני שהוא מודה מקלת ואין להאריך כהן עיין בזה בח"ה סימן ל"ו. והא דמשמע דכי איכא סהדי

יכין תפארת ישראל יכין

פ"ב א (א) תובעת כתובה ר', ושטר כתובה אמרה שנאבד, או דמייירי במקום שאין כותבין כתובה [ויג' למ"ש במשנה י' דאף שדות קטן מהני כוס, איכא שפיר נקט מתנין לא זו אלמנה, דהול' לגבי יורשים ככרי ושאל מהני עדות קטן לסייע, אלא אפילו כנתגדש דהול' ככרי וכרי אפ"ה מסייע לה עדות [קטן]: (ב) ובנתארמלה היורשים

ראשון לציון

פ"ב א בשני האשה שנתארמלה כתי"י וכו"ק ובמ"ש איחא נפתלמנה וכו' יותר נכון לפי שסידר רבנו הקדוש על פי רובא דרובא בלחון מ' ולה"ק כתי"י המ"ש בהקדמתו ונתארמלה היא לשון תכנוס. וקושטא קאי דב"ב י"ב ע"ב רובא משי' זו האשה שנתאלמנה כו':

תוספות רע"ק

לומר דמי' כיון דהאמת הכי הוא מש"ה נקט לה התו"ם ברי לאוקמי מתני' בכל גזונו דאף במקום שאין כותבין דא"ג לומר פרעתי ולכא מנו פ"ס בלא עדים הבעל מהימן דהוי ברי וברי. ואף במקום שכותבין ונאבדה דאיכא מנו פ"ס מהני עדים דהוי מנו במקום עדים: (א) [א"ת מ"ד] בא"ד כפניו שהוא אורה בסקצת. ובבעל דתרומות שער ל' ח"ב סימן

האשה שנתארמלה פרק ב כתובות

ב וסדרה ר"י. עט י"ב
 ג' פ"ג הל' ג' ה' ע"ג
 שאמר. י"ח פ"ג ט"ו פ"ג
 מהל' פסוק ה"ג ל' פ"ג
 ט' ק"ט ט"ט פ"ג ח"י
 ח"ז פ"ג ל"ז

סהדי ושטר כתובה אבד לגובה מאתים ולא חיישין דלמא מפקה עדים כהאי ב"ד וגביה והדר מפקה לה לכתובה וגביה בה מתוך בגמרא דק"ל כר' יוסי מ"ו פ' בתרא דב"ב דס"ל כותבין שובר: קלויות. כשהשבולין לחין מבישין אותן בתער והן קלויות ומתוקות לעולם. רש"י: ב וסדרה

אף חלוק קלויות. במקומו של ר' יוחנן בן ברוקא היו טוהנים לחלק קלויות כגסוהי הכתולות ואף ליכא סהדי בעשו כגסוהי כמנהג כסוהי הכתולות ושטר הכתובה אבד בעל מהימן ואינה גובה אלא מנה: ב וסדרה רבי יהושע. אף על גב דלעיל בפ"ק גבי היא אומרת משארסתני

שנויי גוססאות (אף) חלוק. כ"ף ד"ל יתא: ב כ"ף אף בחילוק. ב וסדרה. כמשי"ל סודה הימנו (שהוא). ד"ג ונכ"ף וכמשי"ל ממנו וליה. אמר ד"ג ונכ"ף ונמשי"ל אמ. שהיא. ד"ג שהיא: כ"ף שהיחה. הימנו. ד"ג ונכ"ף ממנו. ה' העי"ג. כ"ף והערים. (הוא) זה. ד"ג כ"ף וכמשי"ל ליה. (קטנים היינו). ד"ג ליה ונ"י כ"ף ד' רסא אף מהכנלו משמע ד"ל קטנים היינו כמנהג.

רבי יהושע וכו'. כתב הר"ב אע"ג דלעיל כו' ה"מ היכא דליכא איסור והיטר כו' כך כתב הרמב"ם וכלומר 'ומיזין דלענין איסור והיטר לא מהימנא במנו. ה"ל לענין הכתובה. דלא שייך לומר שיהא נאמנת לכתובה ולענין איסור והיטר לא. ורובן גמליאל סבר דלענין איסור והיטר נמי נאמנת משום דאוקי אחוקא כשרוח כלעיל.

אימר אף חלוק קלויות ראייה: בומודה רבי יהושע ה) באומר לחבירו. שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו שהוא נאמן. שהפה שאמר הוא הפה שהתיר ה. ואם יש עדים שהיא של אביו והוא אומר לקחתיה הימנו אינו נאמן: ג העדים שאמרו י) כתב ידיו הוא זה אבל אנוסים היינו. קטנים היינו.

ומ"מ תמימי דלא מאי אינטריכו להו לדחוקי בהי. ובגמרא מ"ט האי מנו מאי מנו הכא אין שור שחוט לפניך התם הרי שור שחוט לפניך ופירש"י הכא אין תובעו לפי שאין שור שחוט אצל התם לא מלא לה בתולים ושור שחוט לפניך ולכך הוא טוענה ולא מהמינין לה. והתוספות מפרשים דה"ל אפילו כי תובע מודה רבי יהושע וה"ק התם שור שחוט לפניך ואינה יכולה לומר בתולה אני כמו שאין שור שחוט יכול לומר חי אני והכא אין שור שחוט ונאמן במנו דאי כפי אמר לא היה של אביך מטולם: ואם יש עדים כו'. כתב הר"ב בגמרא מפרש דהא מתניתין אחא לאשמעינן כו' הדתיה בכתובה לימני בדידיה כחומר לחבירו שדה זו שלך היתה וכו': ג אנוסים היינו. פירש הר"ב אונס נפשות כו' אכל אונס ממון כו' אינן נאמנין דאין אדם משיח את עלמו רשע. והקצו התוספות ממשנה ט' פ"ב דיבמות הרגשו

אבל היכא דליכא איסור והיטר אלא דררא דמונא כגון האומר לחבירו שדה זו של אביך היתה ולקחתיה ממנו. מודה ר' יהושע לר' גמליאל דככהאי גונא מהמינין ליה במנו דאי כפי אמר שלי היא ואמר של אביך היתה ולקחתיה ממנו נאמן: ואם יש עדים שהיא של אביו אינו נאמן. בגמרא מפרש דהא מהימנין אחא לאשמעינן כגון שלא אכלה אלא שתי שנים בפני האב ושנה אחת בפני הבן כיון דלא שלמו לו שלש שני חוקה כתיי האב השנה שאכלה בפני הבן אינו עולה למיזין שני חוקה: ג אנוסים היינו. אונס נפשות שמה יורגנו אכל אונס ממון שמה יקח ממנו וכו"ש חס אמרו בשביל רוב ממון שנתן לנו אינן נאמנין דאין אדם משיח עלמו רשע. דאדם קרוב אכל עלמו ואינו נאמן ע"פ לא לזכות ולא לחובה. וכן פסולי עדות היינו מחמת קרובה

תוספות חדשים פ"ב ב במשנה ואם יש עדים שיהא של אביו המ"ט כתב שפ"ו לאם כהו אה"ל לנו נאמן וכן עיקר דהם לא כן כל אחד עיניו. פ"ח:

תוספות דע"ק פ"ז כתב בשם יש ספרשים דהכא ליכא שבוטא דאורייתא ולא הוי הוראה טעין הפטנה וכשנוי חסין והודה בשעורים דמי עויש וצ"ע: ב [אות י"ז] תי"ט ד"ה וסדרה ר"י. ובבבין דליאסור והיטר לא מהימנא. ק' לי דלענין סאי לא מהימנא לאיסור הא באשת כהן אף לדבריה אסורה היא. ובאשת ישראל כיון דמירי בנתקדשה אחר ג"ש ויום אחר סדקתני עד שלא ארסתיה נאמנת הא באשת מותרת לבעלה כשם ס"ל ואי לא נתכפל דבריה לענין איסור: [אות י"ז] בא"ד והתוספות מפרשים וכו' יכול לומר חי אני היינו דהתם בסב"ע עצמה לא היתה נאמנת כדס"ל לר"י והוי רב קצת מנו דהיא טענה מטולה דלא מסלה נפשה מכחונה כוה ס"ל לר"י דלא מהני מנו אבל היכא דאינו שני להר"ם חזי נאמן הוי מנו מעלי כ"כ מדרש"א והוציא בן מדרבי תוס' (ד"ג) א' ד"ה רב אטי כו'. ועריין ק"ל דהו"ם בקישימם על רב אטי

לא ישא את אשתו הא אחר נושאה וטעמא [כדכתב הר"ב סג] מתוך דהתם מאי דמהימנא ל' גביה נקטינן כדקאמר דהרגשו שמת הוא שזה נהרג אכל לגביה דידיה חי איסור הרגו חי מהמינין ל' אכל הכא דאינה אמרי דאטעין הוי מחמת ממון היכי נימא דלאו כדקאמרי. דהוי אונס אחר שלא הזכירו כלל כי האי גונא מיעקר דבורא הוה ולא מפליג דבורא. ע"כ. ומ"ט הר"ב דאדם קרוב כו' לא לזכות ולא לחובה מסיים רש"י בדיני

י ב י תפארת ישראל י ב י

השגחה שוב בשטר כתובה שטמנתו. דהא קו"ל תסבין שובר: (ו) שבלים רטובים שמיבשו בתנור, שרגילין לתקן למסובין כגסוהי כחולה, ולתיק שמה בל"ו חלקים, מה שאין כן לחטה פרוע. ומכ"ט ששאלה בד' ג"כ אין ראייה. ובאין עדים אין לה רק ק', אף לר"ג [פ"א מ"ז] דהיא נאמנת, ההם כרי וזמא, משא"כ הכא כרי וצרי, דאף בבורשים טענין כל דמלי אבוהון למטען, וכברי וצרי דמי [א"ש]. ואף דרוב נשים בחולות נשאת, עכ"ל רובן יש להן קול, וזו שאין לה קול אהרע רובא. והמע"ה. משא"כ ביש עדים, יש הוכחה שהיא מהמינעוט בחולות נשאת ואין לה קול, ובכה"ג אין הבעל נאמן במנו דפרעתי, דמהאמינו חכמים לעדות קטן [ממשנה י']. ה"ל כמנו במקום עדים, ומכ"ט באיכא עדים ממנו, או י"ל דה"ל נאמן לעטון פרעתי, דמה"ל כטוען אחר מעשה ב"ד דלא אמר כוה [אפ"ן וכו' י' לג ח"ג ט"ו כ"ב: ח] מדנקט משנה דלעיל דמודה ר"ג כסי' ז', נקט נמי הכא דמודה ר"י לר"ג: ט) דדוקא במשארסתני נאמנתי [פ"א מ"ז] דליכא מנו דתסקה, דהרי הבעל טוען עד שלא ארסיה [רש"י], וגם היא בעלמה מודה שגמלה בה רישותא, שלא מלא לה בתולים [כתים], להכי לא אמרינן מנו, דלמא לא אסקי אדעתה למטען מוכת עין אני, או דלמא ערומי קמערתה, [כ"מ

ד"ל כ' וד"ה א', וכמוות ד"ס פ"א וד"ז כ'], מה שאין כן הכא דאין אדם חובשו, ואי נמי חובשו, אין רישותא בפנינו, מדה ר"י דמהימן מנו דתסק, או לא היה של אביך מטולם. אבל א"ל דטעמא דר"י הכא דנאמן, משום דמהי חוקה ממין כמו במשארסתני נאמנתי. ד"ל דכמודה של אביך היתה, לא ה"ל חוקה ממון אפ"ר דקרקע בחוקה בעליה עומדה: י) והא דלא נקט שדה זו שלך היתה וכו'. היינו משום דבעי למתני סיפא ואם יש עדים וכו', דק' ממ"ב חי דאכלה שטת חוקה אמתי לא מהימן. ואי דלא אכל שטת חוקה פשיטא דלא מהימן. אע"כ דאכל ב' שנים כתיי אב ולי לפטי הבן, וקמ"ל דבדאיכא עדים, לא מהי: יא) כשצאו לקיים השטר: יב) מפחדינו שיהרגנו בעדנו שקר. אבל אם מפחד הפסד או הרווחה ממון, אין נאמנים, דאין אדם משיח עלמו רשע, לחוב א"ע או לפסול א"ע [אכל חייבים לשלם ללוה, דמדודו שהפסידוהו כתיימתן, ח"ה מ"ז פ"ז], ולא אמרינן פליגין דבוריה [כימות פ"ג מ"ט] ובנפשות נאנים. דהתם מה שצריך להעיד, הוא שנהרג, וזה מהמינין ליה, ומה שהצריך ללא לירך שהוא הרגו, בזה לא האמננו, דאי לנו כלל לידע מי הרגו, משא"כ הכא ודאי לירך לידע כמה נאנס, ומדהוה אחר שגלגס בממון, איך נעקר עדותו לומר שצנכסות נאנס: יג) אף שהעדוהו אמת, וכ"כ

במשארסתני נאמנתי לא ס"ל לר"י מנו וצבי שדה זו של אביך אמר' מנו והו מרכת הש"ס ולפי שינוי' דשור שחוט והיינו כפי' הג"ל סמ"א ליכא קשיא לר"א והו תירוצם דתוס' וצ"ע: ג [אות י"ז] בהרע"ב ד"ה אנוסים כו' בחמת קורבה. ולא משו נפשיהו רשעים בכך דהא אסורים דהאשת ש"ליתו ואף דנורמים שמתוך מסעבדי שלא כרין מ"ט אין זה מעשה רשע כיון דהלוהו באמת קודם שקנה ולא ה"ל לקנות. ועוד יכולים להתנצל ולומר שברנו שהמלוה לא יפסוך עלינו אלא יהתם עליו עוד עדים כשרים סמ"ט. ולפ"ז מירי' רק באומרים שההלוואה היא אמת אלא דבאו לפסול השטר ע"י שקרובים היו ומ"מ אפי' פ"ע"א לא הוה דתני תהלתו דמטבו עצמם דהתמא יהא גלוי לכך שהם קרובים ולא ידעו על השטר עיי"ש. א"כ אפשר דגם באסורים קרובים היינו והתלואה ה"ל עקר מהמיני. כ"כ

ד זה אומר כי כ"ג פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז
מ"ט ט"ז פ"ג ט"ז

שנינו נוסחאות
ואם נד"ג אם שהיה
כתב ידם כהו"ד
שכתב ידם אינן
כ"ג ומהו"ד אין
נד"ג אומר זה כ"ג
וזה כ"ג של חבירי וזה
נד"ג נעטע... וזה אומר
זה כ"ג של חבירי וזה
כ"ג זה אומר כ"ג וזה
אומר כתב ידו של חבירי
זה אומר כתב ידו וזה
אומר כ"ג של חבירי (ג)
נאמנים זה אומר...
נד"ג... אבל זה אומר
כ"ג זה אומר כתב
ידו וזה אומר כתב ידו
לצ"ר... ד"ג ונכ"ק
וגמט"ר וצ"ר וכן
כספון וצ"ר ונכ"ק
ונכו"ד... עכ"ל אחר
כ"ג אחר עמון וכן
כספון וצ"ר ונכו"ד
וכס"מ וכן כסמטו.

תוספות חדשים
ד במשנה זה אומר כי
ומכ"ג כ"ג אלא נאמן כ"ג
ע"כ לכו"ל זה מותר וכל
דבאו לאתעין כדאיהא
גיבש"ל והנילו הכל"ש ועור
כה"ל

נפשות ע"כ. כלומר דודאי נאמן על עצמו דיני ממונות הודוה
בעל דין כמאה עדים דמי: פסולי עדות אינו. פירש הר"ב
מחמת קורבה. וכ"כ הר"ן ודקא אמרי היינו. משכחת לה
כספיו קרובים נשואיהם ונתרחקו: נאמנין. פירוש כשאלמו
צתוך כדי דבור דל"ה הא הוי
ככתב ידם יולא ממקום אחר הו"ל
והו"ו שזה כ"ג ידם וכן פירש"י בגמ':
יוצא ממקום אחר. פירש הר"ב
שהחזק ב"ד וכתוב בו הנפק. רש"י:
אינן נאמנים. גמרא. דעדים
החמומים על השטר כמו שנקרה
עדותן ב"ד דמי [דלא חליף ח"ש
לזופיה. רש"י פ"ק דגיטין דף ג'. ועיין
מ"ש לקמן מ"י בשם התוספות]
וכיון שהגיד שז' חזר ומגיד לגבי
עדות חדא הגדה כתיבא (ויקרא ה) אם
לא יגיד. ועיין מ"ש ב"מ פ"ד דשבו"ע

ש"ס הר"ן. וכח"כ התוספות דמ"ה נמי ליכא להקשו"י להימט בזמנו דאי בעי אמרי פרוש הוא דאי נאמנים בזמנו הוו חוזרים ומגידים ועוד
כיון דמקיים אה מגו בזמנים עדים ועוד דבשני עדים לא אמרינן מגו. דהי"ך נאמן שזה נאמן שגם חבירו היה יכול לומר כך וכך:
ד והכמים אומרים אינן לריבין לנרף עמהם אחר. כתב הר"ב שכל מנה שבשטר הם מעידין גמרא. ופירש"י שהרי הם כאלו
אומרים אהנו ראינו המלה והחמתו: ד אשת איש הייתי וגרשה אני כו'. פליגי הפוסקים י"א דאפילו לאחר כדי דבור נאמנת כיון
שעומדת בדבריה הראשונים אלא שפוקרת עלמה מלד אחר והכל אפשר שהוא אשה ויש קלת סופו לזה דל"ג אדתי סיפא ולא
יש עדים שהיתה ח"א וכו' אינה נאמנת לאשמיטין רבותא דאפילו ליכא עדים אלא שהיתה אומרת אשת איש הייתי ולאחר כדי
דבור אמרה גרשה אני אינה נאמנת ולא ידענא דל"ג כשהחזקה ע"פ עדים. וי"א דמשכתינו דוקא צתוך כדי דבור. והכי משמע
לישגא דבבא אשת אומרת כן. וד"ס למה לי משום שהפה שאמר וכו' כיון דצתוך כדי דבור הוא לא יחא אלא חורה בעדים הא
יכולין לחזור בכן. וסורלו דלנטרך דה"ל כיון דעומדין בדבורן הן אלא שהן מחיירין עלמן מלד אחר אפילו הו"ך כדי דבור לאו
כל כתיביהו להכי אלטרך הפה שאמר ע"כ במגיד פ"ג מהלכות גירושין. ולפטין סיפחא ל"א קמא דלא הוה תיובתא ליש אומרים

קורבה אבל מחמת עבירה אינן נאמנים: יוצא ממקום אחר.
חמומים בשטר אחר שהחזק ב"ד ובה אחרו שטר לפנינו עם
זה וכ"כ חותמן דומין זה לשל זה: ד הרי אלו נאמנים.
דהא ליכא חרי סהדי על כל כתב וכ"כ: וכתב: צריכים לצרף
עמהם אחר. שכל כתב ידן הן
מעידין לא על מנה שבשטר ולרי"ך
חרי סהדי על כל כתב וכ"כ: וחכ"א
אינם צריכין לצרף עמהם אחר.
שכל מנה שבשטר הם מעידים וכ"כ
אומר זה כתב ידו וזה אומר זה כתב
ידו נמאלו שני עדים על מנה שבשטר
והלכה
זה אומר זה כתב ידו וזה אומר זה כתב ידו. צריכים לצרף
עמהם אחר (י). דברי רבי. והכמים אומרים א' צריכין לצרף עמהם אחר.
אלא נאמן אדם לומר. זה כתב ידו: ד אשה שאמרה אשת איש
הייתי וגרשה אני נאמנת. שהפה שאמר. הוא הפה שהתיר (א).

כ"ג הר"ן. וכח"כ התוספות דמ"ה נמי ליכא להקשו"י להימט בזמנו דאי בעי אמרי פרוש הוא דאי נאמנים בזמנו הוו חוזרים ומגידים ועוד
כיון דמקיים אה מגו בזמנים עדים ועוד דבשני עדים לא אמרינן מגו. דהי"ך נאמן שזה נאמן שגם חבירו היה יכול לומר כך וכך:
ד והכמים אומרים אינן לריבין לנרף עמהם אחר. כתב הר"ב שכל מנה שבשטר הם מעידין גמרא. ופירש"י שהרי הם כאלו
אומרים אהנו ראינו המלה והחמתו: ד אשת איש הייתי וגרשה אני כו'. פליגי הפוסקים י"א דאפילו לאחר כדי דבור נאמנת כיון
שעומדת בדבריה הראשונים אלא שפוקרת עלמה מלד אחר והכל אפשר שהוא אשה ויש קלת סופו לזה דל"ג אדתי סיפא ולא
יש עדים שהיתה ח"א וכו' אינה נאמנת לאשמיטין רבותא דאפילו ליכא עדים אלא שהיתה אומרת אשת איש הייתי ולאחר כדי
דבור אמרה גרשה אני אינה נאמנת ולא ידענא דל"ג כשהחזקה ע"פ עדים. וי"א דמשכתינו דוקא צתוך כדי דבור. והכי משמע
לישגא דבבא אשת אומרת כן. וד"ס למה לי משום שהפה שאמר וכו' כיון דצתוך כדי דבור הוא לא יחא אלא חורה בעדים הא
יכולין לחזור בכן. וסורלו דלנטרך דה"ל כיון דעומדין בדבורן הן אלא שהן מחיירין עלמן מלד אחר אפילו הו"ך כדי דבור לאו
כל כתיביהו להכי אלטרך הפה שאמר ע"כ במגיד פ"ג מהלכות גירושין. ולפטין סיפחא ל"א קמא דלא הוה תיובתא ליש אומרים

תפארת ישראל יבין

לבו מגו דאמרי פרוש הוא, ב"ב עדים א"ה מגו, דירא כל א'
שחבירו לא חייב להחזיקו למעטן גם כן כמוהו: (יד) ודינו כשטר
מקויים, ומאיל"ה ב' על כל חתימה: (יט) שיעיד שמכיר ב' החתימות,
דס"ל אכתב ידן ולא אמנה שבשטר הן מעידים: (כ) דס"ל אמנה
שבשטר מעידים, וכשמעיד כ"ל אכתב ידו, הרי יש ב' עדים לענין
שבשטר: (כא) י"א דוקא הו"ך כדי דבור, אלא הם כן נומנת אמתלא
לדבריה [א"ש קנין], והא דנקט בסיפא ביש עדים, ולא נקט רבותא
ט"פ

בפסולי עדות: (יד) מחמת קורבה, והסתא נמרחקו, ואי אפשר
לזכור אצל בפסולי עבירה און אהם משים וכו' כלעיל סי' י"ב:
(טו) ודוקא הו"ך כדי דבור, דל"ג מדהעידו כתב ידו הוא, הו"ל
כיו"ל ממקום אחר בסיפא: (טז) שהחמומים גם השטר אחר, שכבר
נחקים ב"ד, ואלו ענה שחתימות ב' השטרות שוין: (יז) דעדים
החמומים בשטר, הו"ל כנחקר עדותן ב"ד, דלא חליף אינם לזופי
[כ"ש גיטין ד"ג], וכיון שהגיד שז' חזר ומגיד, ואף דאית

אור גדול

הרימ"ב הג"ל. דתמסין הגדה השני' לעיקר. צריכין לפטעא דלא מיתיה
חובה דכל"ה לא היו תופסין הגדה השני' משום האי ספיאק דלמא
החורה משום האחר משא"כ בכתיבות ובמנהדרין הג"ל לענין הגדה
הראשונה אף בלא שפמא דחובה נחבמלה משום ספיאק דלמא אף בלא
האחר נ"כ ה"י חזר וא"ש. ה במשנה אשת איש הייתי וגרשה אני.
עיין בת"י"ם דפליגי הפוסקים אי דוקא צתוך כדי דבור או אפילו לאחר
כדי דבור. ועיין באב"ח (סי' קנ"ב). נראה להביא רא' ברורה מבה"ל
דאפילו לאחר כדי דבור. ד"ל הבה"ל (בהלכות מיואן) הני אמרה אשת
איש אני וחורה ואמרה אין אשת איש אני נאמנת. אמרי כשלמא היבא
דאמרה אשת איש הייתי וגרשה אני דח"ל נמשה כשלמא דשכיחא
דכולהו נשי מינסבין לנכרי ומיגרשן א"א אמרה א"א אני וחורה ואמרה
אין אשת איש אני אמאי נאמנת כל מינה אמר רבה בר רב הונא כגון
שנתנה אמתלא לרבריה. א"כ מבואר דמיידי לאחר כדי דבור. דאל"כ תוך
כדי דבור יכולה לחזור מבריה בלא אמתלא. וע"כ דמיידי לאחר כדי
דבור. וא"פ בירושה אני אחיא ל"י שמיר דנאמנת. יעושה"פ.

פרק ב ג במשנה הרוי אלו נאמנים. צתוך כדי דבור סיירי דחורין
ומגידין, והכ"ב בבה"ב (ח"ל סי' כ"ט) הביא בשם הרימ"ב
ד"ק בחורין טעמין יכולין לחזור בתוך כ"ד אבל אם חורין ע"י אחר
אינן חורין ומגידים ע"י"ש. ויע"י בשער משפט (שם שהקשה ע"י
מכתובות (ל"ג א') דפריך נבי עדים ומסין ונתרי בהו תכ"ד אלמא
דיכולין לחזור אף ד"ל דסתת ההתראה חזרו בכן. וכן בסנהדרין (ל"ב)
ב' גבי ד"ג פתחין בזכות דאר"י הכי אמרינן להו מי יסר בקדמיותי
א"ל עולא חסמינן להו ומירשי ויחזרו בהן תכ"ד. ומוכח דאף בלא
טעמין חורין תכ"ד. ולפי חומר הקשיית נראה דכוונת הרימ"ב
דבחורין תכ"ד ואמרין באופן אחר הגדה השני' עיקר והראשונה כמאן
דלימא דמיא משא"כ בחורין ע"י אחר יש להסתפק אם גם טעמין היו
חורין וא"כ הוי כנ"ל או דמעצמן לא היו חורין רק כשביל האחר חזרו
וא"כ הוי עיקר הגדה הראשונה וא"כ מסייל מספק און לתפוס שו"ס
הגדה מהם דמספקין בהו אינו עדות היא עיקר אם הראשונה אכ השני'
וא"כ א"ש דכ"מ (כ"ה ב') גבי סהדי דאיתיה אכזה דרב ספא. דקאי

רשעים. (אמר י"מ התלמיד לכאורה יש לדחות דברי רבינו ד"ל דהתום ס"ל כה"פ ומ"ס קשייתם מהא דאמר חוקה אין העדים וכו' והיינו לפי מברא הראשונה שכתבו התום' שם
ד"ה קטנים דהך חוקה אין העדים כו' לא תליא בהך מברא דמלוה שידק. וכן מבואר ברמ"א באורים ותומים בכללי מגו סי' ט"ז ע"י"ש. ויהיה מרוקק מה דהמגיד חוסי' קשייתם
על הא חוקה אין העדים ולא על דלעיל מלוה גומי' כו'. אך אפשר לתרץ דברי רבינו דהוא אויל לשיטתו אשר בספר דרוש וחירוש שלו בסוגיין עמד בקושיא על תירוק שני של
התום' ותומם לעיקר שהחוקה אין העדים כו' ג"כ עיקר השעם דמנות מירק דייק ע"י"ש ויהי' מוכח דהתום' לא ס"ל כה"פ. וע"כ צריכים לומר דקושי' התום' היא רק מש"ע דבקשתם
ברואי לא שייך שששוים עצמם רשעים בין דבאותה שעה קטנים היו ומה שהעמידו קושי' על חוקה אין העדים כו' ע"כ היינו משום דכאן מוכר לשון חוקה ועדיין הרבר צ"ע ובפרט
בענין סברת החוקה אין העדים שאפשר לפרש דלא כמבואר בספר דרוש וחירוש ואין כאן מקום להאריך: (אית כן) חו"ש ד"ה אינן נאמנים וכו' דבשני עדים לא אמרינן מגו. וברישא
דמתני' דאמרין מגו דאי בעי שחקי. והר"ן הוסיף דברישא אין אחר צריך לחבירו דאם הוא שחק סמילא לא הוה מתקיים השטר וכ"כ הש"ך לאחר כ"ג ב"ב פ"ג כ"כ בס"פ.
ולפ"ו הא ואם יש עדים היינו אפי' ע"א דבזה אם הוא שחק מ"ס יהיה קיום ע"י השני בצירוף העד סן השוק. ואף לפ"ו אם ה"י ג' עידי השטר ואמרו כתי' הוא זה אבל אנוסים
היינו לא היו נאמנים דהא כל אחר לעצמו אינו טועיל בשתיקתו כיון דאיכא ב' עדים מכלירו. וצ"ע: ה נאית כאן במשנה שהפה שאמר. ק"ל למאי צריך ליה הא ברביבוח

ח ר"י אומר... ח"י כ"ג

שנוי נוסחאות... זה את זה...

תוספות רע"ק... אבל למאי דסוקי...

לקוטים... ח הרע"ב דה"ר ר"א...

אני וחברי כהן וכן לשון רש"י... ולעיל בשבועה לא דקדקו לכתוב... כל אחת אומרת אני וחברתי טהורה ולא ידעתי...

ועליו כהן: ר' יהודה אומר אין מעלין לכהונה ע"פ עד אחד... הכה דאיכא למיחש לגומלין...

ועליו כהן י"ט בידו כלים שמשחמט בהן בטהרה כגון כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרוואה כלים הללו בידו מתרחק ממנו מלמטא אורו...

ועליו כהן י"ט בידו כלים שמשחמט בהן בטהרה כגון כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרוואה כלים הללו בידו מתרחק ממנו מלמטא אורו...

ועליו כהן י"ט בידו כלים שמשחמט בהן בטהרה כגון כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרוואה כלים הללו בידו מתרחק ממנו מלמטא אורו...

ועליו כהן י"ט בידו כלים שמשחמט בהן בטהרה כגון כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרוואה כלים הללו בידו מתרחק ממנו מלמטא אורו...

תפארת ישראל

פ"ב (א) וקשה ל"ל עד אחד, חסני במעיד על עמנו, דהרי אפילו בנהנה על ידי עדותו ע"א נאמן באיסורים כל דלא אתחוק איסורא... ואת"ל דלש"ה על גוף עמנו אינו נאמן, ואף על נב דלא דעד אחד נאמן באיסורים רק מנהג גמריין [כתום] גיטין דף ב' ב' ד"ה ע"א] והרי גם נדה בספירתה מעירה על גוף עממה, ואפילו הכי נאמנה, ו"ל התם כחוספות סס, דהיינו מדבניה לטובל אח עממה, אבל כל שאין תקנתו בידו, רק במעיד על דבר שהוון מנופו נאמן, על כל פנים קשה הרי כל המשפחות בחוקת כשרות סן, ומי שבא ואמר כשר אני נאמן [כקדושין ט"ו ב'] ולא חיישין שמה ממזר הוא, הרי דנאמן גם על גוף עמנו כל דלא אתחוק איסורא אף דאין תקונו בידו, וא"כ אם התם נאמן בחששא דאור, מכ"ס דהול"ל הכא דנאמן בתרומה דרבנן. ואת"ל התם רוב ישראל כשרים סן ואין ממזרים, אבל הכא, הרי יש רוב נגד עדותו, דרוב ישראל אין כהנים, ובכש"ג במעיד על גופו אינו נאמן. ליתא, דהרי מנשים בכל יום כל מי שבא ואמר ישראל כשר אני נאמן, ומשפחה ליה אפילו בקדשים קלים כהאי ארמאה דסליק לירושלים והאיכילתו פסק [בפסחים דף ג' ב'], הרי דלא חשידין לכל אדם זר שמעיד על עמנו שהוא ישראל, שמה עכו"מ הוא, אפי"ג שעדותו הוא נגד רובא דעמלא. ג"ל דהתם כיון ע"י שיאמר ישראל הוא יתחייב עמנו בהר"ב מלוח שבהן כמה וכמה תמורות שבהמורות והרי עממ"ו ודאי בהסקירה יחא ליה, אלא ודאי קאשתא קאמר, דלש"ה דגם כהן אוסר את עמנו בדרושה ומלמטא למיחש, הא רק מלוח זמרתא היא לגבי חייבו דישתאל פ"י שמעכו"מ, ורבו דמי נרע דך נברא שבא ואמר שהוא ישראל מהדס ידעתיך ביה בודאי שהיה עכו"מ, ובא ואמר נתירתי ביד"י פלוני, הרי אם נראהו טוב בנמא ישראל ומקיים מלוח כשראל הרי הוא בחוקת גרי לך, א"כ מכ"ס במי דלא ידעתיך ביה שהיה עכו"מ ומחוק עמנו כשראל, [ועי' גמרות מ"ו א', וי"ד רס"ח ס"ו], ועל"ג דהתם אין מאשיין ל אשה עד שיביא ראיה, ובמטואר

הכ"ט בתו. פי' תמי' ל"ז
פי' ד"ס הא' מ"ו' ע"ס ט"ז
ר"י: על בת אשתו. פי'
תמי' ע"ס ד"ה וכל' וכל'
המתיר. פי' יתומ' פי'
כ"ל: ג' נערה. ל"ה ט"ה:

שנויי נוסחאות

ב ועל השבויה.
כ"ק על. על (בנות)
במשני' ל"ה; כ"ד;
ב; כ"ק סבנות.
שנפדית. כ"ד וכתוב' ד'
שנפדית. שנפדית.
כ"ק וכמשני' וכ"ק;
שהיא גדולה: כ"ד;
כעוה שהיא בתולה.
הבא כו' על בת בנה
של בת בנה כו'.
כ"ד וכ"ק וכמשני'
סדרה. בת. בת.
בנה. וכ"ק הוא (וכ"ה)
ו על ה' (עמ"ס).
שמתיר. כ"ד ע"ס.
וכמשני' שהוא מתחייב.
שמתיר. כ"ד.
וכ"ד. כ"ד. וכ"ק.
וכמשני'; כמשני';
שמתיר. וכ"ד. כ"ד.
(ע"ס מיתח ב"ד).
וכ"ד כו' אין. כ"ד. כ"ד.
אין וכ"ה שכל ג"ס כ"ק.
ולא יהיה. כ"ק דפי'
כעוה אם לא יהיה. וכ"ה
במשני' (וע"ס וא"ס);
(ע"ש) יע"ש כ"ק ל"ה.
ג' שנתארסה ונתגורשה
כ"ד וכמשני' שנתארסה
או שנתגורשה ואלו י'
בנוסח' זאת הסו' ו"ל.
ונתארסה או שנתגורשה
וע"י טו"ע וע"י לקמן.

תוספות חדשים

ב שם סר"ה ר"י אומר
כו' ואפשר דכ"ה ל"ה כו'.
וקשה אם ר"י לא שנה
ר' יהושע מ"ל ו"ל דמ"ה'
לא שנה דמ"ה תמי' כל ש'
לא חתום י' ל"ה לענין;
ע"ה בתול' וכל' ר"י
יהודה לא ס"ל דיש לו פטע
בחו"ל כיון דג"כ הש'
שנעלה רק משום חק'
לעונתה נעשה זה דלא
נחזיקה כנעולה ודלית וחס'
יוכל לעטון לפעמי' לא יהיה
לה טובה כזה דיהיה מק'
טעוה ויגרשה ל"ה לא
תקנו זה ודלית הודע כמו
י"ל דהא סבור וקביל כיון
דיועם שהיה שבויה דהא
לא ידע ג"ס לר"י כו'
מק' טעוה וק"ל:
(ממקור' ט"ז):

ראשון לציון

פ"ג ב תו"ס ד"ה ר"י
יהודה אומר כו' אבל
לכ"ה ד"ה נמי סוכר כו'
עיין יס"ע: שם ד"ה
שנאמר ולא יהיה אסון
כו' ומ"ס הר"ב פטור כו'
עיין יס"ט:

דמלה: ב ועל השבויה. *אע"ג דמדאורייתא שבויה לא הויא כחוקת בעולה כדאמין בכל דוכתי בשבויה הקילו [וכמ"ס במ"ז
פרק דלפיל] מ"מ אין לה קנס דמשום גזירה שלא תשאל לכ"ן עשאה כבעולה לכל דבריה. תוספות: יתירות וכו'. כתב
הר"ב ונבעלות בגיוסן וכו' קן לשון רש"י והוא הדין לשפחה בעודה שפחה שנס היא כהפקר כדאמרינן בפ"ק ד' י"א ועבדה בהפקרה
יחא ליה גוח לו להיות עבד ויהא מותר בהפקר זימת השפחות: רבי יהודה אומר שבויה שנפדית הרי היא בקדושתה כו'.
ובגמרא תניא נמי לענין כחובתה
מלחיס דר' יהודה אומר שבויה
שנפדית אפילו בה עשר שנים כחובתה
מלחיס. וקשיא דר' לא שנהו בפ"ק
מ"ד ובשלמא לר' יוחנן דס"ל בגמרא
דר' יהודה סוכר ולא גזרו בה
חכמים כלל אלא בקדושתה ממש
קיימא יחא דאיכא למימר דר' נטר
לה עד הכא ושנהו לר' יהודה וה"ה
לעיל אבל לרבה דר' יהודה נמי
סוכר דחכמים חששו שמה נבעלה
ולפיכך אינה אוכלת בתרומה אם בה
כהן היא והכא טעמא שלא יהא חוטא
כסכר ולענין כחובה טעמא דלמא
ממעטי ולא נסבי לה אי פחתה
לכחובתה ומשית לה בחזקה בעולה

וה"כ חדא מאידך לא שמעינן הוה ליה לר' לבעתה כהדיא.
ואפשר דר' לא שמיע ליה דסליג רבי יהודה אלא אדהכא.
ובחוספתא לא נשנה לא לעיל ולא הכא: על כחו ועל כח כחו
כו'. עמ"ס בריש יבמות: ועל כח אשתו. הוי מלי למחית אשת
אביו וכלתו דהא חייב נמי עריות דעל ידי קדושין אלא תנא וסייר. תוספות: שנאמר ולא יהיה אסון וכו'. כתב הר"ב ואין הפרש
בעצירה שחייבין עליה מיתח ב"ד בין שוגג למזיד וכו'. במ"ד פ"ה דב"ק אכתוב בס"ד דקרא דולא יהיה אסון מיירי בל"ש שמתכוין
להרגו הא אם יהיה בו אסון פטור והשתא פיקר דרשא ממכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת (ויקרא כ"ד) הקישן הכתוב מה
מכה נפש בהמה לא חלק הכתוב בין שוגג למזיד כו' כדאיתא בגמרא דף ל"ה ופירש"י וכו"כ התוספות דמ"מ אינעריך ולא יהיה אסון
דאי מהיקשא ה"ל אדרבה לאידך גיסא מה מכה בהמה לעולם ישלם אף מכה אדם ישלם דהא מכה בהמה חייב [לכ"י אשריך
למכת כולתו] וכו"כ התוספות דף ל"ה והבי דריש מה מכה בהמה לא חלקת בהם שכתוב בו דהיינו חייב דכל ענין חייב אף מכה
אדם כל עניני פטור מנזון שכתוב בו לא החלוק בין שוגג בין מזיד ע"כ ועיין במ"ה פ"ח דסנהדרין מה שיש בכלל מיתח ביה דין.
ועיין במשנה ד' פ"ה דב"ק מה שקשה על לשון הרמב"ם. ומ"ס הר"ב פטור מהשלומין עיין מ"ס במכנה ב' פרק ה' דחולין.
ומ"ס הר"ב כרה או מלקות פירוש מלקות בלא כרה אבל כרה בלא מלקות לא משכחת דכל חייבי כרייתות לוקין כמפורש בפ"ג
דמכות. ועיין לענין חובל דמשלם ואינו לוקה במ"ג פ"ח דב"ק וכן הדין בעדים זוממים עיין במ"ב פרק קמא דמכות: ג' נערה
שנתארסה ונתגורשה. דליו ארוסה שלא נתגורשה חייב מיתה ואין סס קנס. רש"י. ודוקא נתארסה אבל נשאת שנקנסה לתופה אע"פ
שלא נבעלה. אין לה קנס. *טור כו' קע"ו ור"ה גמורה ממסנה ד' דפרק קמא: ונתגורשה. ל"ד וה"ה נתאלמנה וכו'ו
שכתבתי ר"פ בשם ירושלמי: אין לה קנס. [זכר"פ] דקתי אשת אחיו ואשת אחי אביו דנתארסה ונתגורשה עסקין וקתי

י ב י

יודאי נבעלה. ואף דשבויה רק מדרבנן בחוקת בעולה,
אפ"ה מדרבנן אין לה קנס, גזירה שמה תשאל שבויה לכהן;
(יא) אע"ג דאסורה לכהן, אפ"ה לענין ממונא לא מני בועל
פטור נפשיה ולא קיי"ל כן: (יב) מיירי בנתארסה ונתגורשה דאז
קנסה לעלמה [כר"ע במ"ג]. או מיירי בבא עליה והח"כ
בגרה [כרפ"ד] ת"כ קנסה לעלמה ולא לאביה: (יג) אפילו
בשוגג, אבל בכרה ומלקות, רק במזיד והתראה פטור מהשלומין,
ובה"ש לריך לכולה מתניהו, אע"ג דכולה כנר מדיוקא דרישא

תוספות רעיק

ב [אות ב] במשנה ולא יהיה אסון. בתוספות במנהרין דמ"א ע"א ד"ה
אבל סקילה וכו' הקשו כיון דקרא כתיב ברוצח ס"ל בנסקלין ונשרפין
דפטורים מהשלומים כדמשמע בסוגיא דסנהדרין שם דלא ילפי' חייבו
מיתות סהדרי: [אות ב] בתו"ס ד"ה וע"ה השבויה אף ע"ג דמדאורייתא
כו'. לכאורה י"ל דשאני התם דחוקת היתר שלה מסויע לברי שלה אבל
להוציא מסו' י"ל דמדאורייתא היישין שנבעלה. אה"כ ראיתי ש"כ"ב
הפ"ו: [אות ב] שם ד"ה שנאמר וכו' לענין חובל דמשלם ואינו לוקה.
והא דכ"ה הרע"ב ופשוטו כן בסוגיא דמתני' דהבא דיש להם קנס מיירי
בלא אתרו בו. הא גם באתרו לא ללקי כיון דאיבא בושת ונסם דוהו

הבא על הגיורת. ועל השבויה. ועל
השפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשחררו.
יתירות על בנות שלש שנים ויום אחד (י).
רבי יהודה אומר שבויה שנפדית הרי היא
בקדושתה. אף על פי שגדולה (י). הבא
על בתו (י). על בת בתו. על בת בנו. על
בת אשתו. על בת בנה. על בת בנה.
אין להן קנס. מפני שמחוייב בנפשו.
שמיחתו בידי בית דין. וכל המחייב
בנפשו אין משלם ממון (י). שנאמר (שמות
כ"א) ואלא יהיה אסון עניש יעניש (י):
ג נערה שנתארסה ונתגורשה (י). רבי
יוסי הגלילי אומר אין לה קנס.

מלקות אינו פטור מן השלומין עד שיהיה שם עדים והתראה
וילקה ואז אינו משלם: ג רבי יוסי הגלילי אומר אין לה
קנס. דאמר קרא (דברים כ"ג) אשר לא אורשה הא אורשה

פסס

אסון מירי בל"ש שמתכוין
להרגו הא אם יהיה בו אסון פטור והשתא פיקר דרשא ממכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת (ויקרא כ"ד) הקישן הכתוב מה
מכה נפש בהמה לא חלק הכתוב בין שוגג למזיד כו' כדאיתא בגמרא דף ל"ה ופירש"י וכו"כ התוספות דמ"מ אינעריך ולא יהיה אסון
דאי מהיקשא ה"ל אדרבה לאידך גיסא מה מכה בהמה לעולם ישלם אף מכה אדם ישלם דהא מכה בהמה חייב [לכ"י אשריך
למכת כולתו] וכו"כ התוספות דף ל"ה והבי דריש מה מכה בהמה לא חלקת בהם שכתוב בו דהיינו חייב דכל ענין חייב אף מכה
אדם כל עניני פטור מנזון שכתוב בו לא החלוק בין שוגג בין מזיד ע"כ ועיין במ"ה פ"ח דסנהדרין מה שיש בכלל מיתח ביה דין.
ועיין במשנה ד' פ"ה דב"ק מה שקשה על לשון הרמב"ם. ומ"ס הר"ב פטור מהשלומין עיין מ"ס במכנה ב' פרק ה' דחולין.
ומ"ס הר"ב כרה או מלקות פירוש מלקות בלא כרה אבל כרה בלא מלקות לא משכחת דכל חייבי כרייתות לוקין כמפורש בפ"ג
דמכות. ועיין לענין חובל דמשלם ואינו לוקה במ"ג פ"ח דב"ק וכן הדין בעדים זוממים עיין במ"ב פרק קמא דמכות: ג' נערה
שנתארסה ונתגורשה. דליו ארוסה שלא נתגורשה חייב מיתה ואין סס קנס. רש"י. ודוקא נתארסה אבל נשאת שנקנסה לתופה אע"פ
שלא נבעלה. אין לה קנס. *טור כו' קע"ו ור"ה גמורה ממסנה ד' דפרק קמא: ונתגורשה. ל"ד וה"ה נתאלמנה וכו'ו
שכתבתי ר"פ בשם ירושלמי: אין לה קנס. [זכר"פ] דקתי אשת אחיו ואשת אחי אביו דנתארסה ונתגורשה עסקין וקתי

י ב י

אסון מירי בל"ש שמתכוין
להרגו הא אם יהיה בו אסון פטור והשתא פיקר דרשא ממכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת (ויקרא כ"ד) הקישן הכתוב מה
מכה נפש בהמה לא חלק הכתוב בין שוגג למזיד כו' כדאיתא בגמרא דף ל"ה ופירש"י וכו"כ התוספות דמ"מ אינעריך ולא יהיה אסון
דאי מהיקשא ה"ל אדרבה לאידך גיסא מה מכה בהמה לעולם ישלם אף מכה אדם ישלם דהא מכה בהמה חייב [לכ"י אשריך
למכת כולתו] וכו"כ התוספות דף ל"ה והבי דריש מה מכה בהמה לא חלקת בהם שכתוב בו דהיינו חייב דכל ענין חייב אף מכה
אדם כל עניני פטור מנזון שכתוב בו לא החלוק בין שוגג בין מזיד ע"כ ועיין במ"ה פ"ח דסנהדרין מה שיש בכלל מיתח ביה דין.
ועיין במשנה ד' פ"ה דב"ק מה שקשה על לשון הרמב"ם. ומ"ס הר"ב פטור מהשלומין עיין מ"ס במכנה ב' פרק ה' דחולין.
ומ"ס הר"ב כרה או מלקות פירוש מלקות בלא כרה אבל כרה בלא מלקות לא משכחת דכל חייבי כרייתות לוקין כמפורש בפ"ג
דמכות. ועיין לענין חובל דמשלם ואינו לוקה במ"ג פ"ח דב"ק וכן הדין בעדים זוממים עיין במ"ב פרק קמא דמכות: ג' נערה
שנתארסה ונתגורשה. דליו ארוסה שלא נתגורשה חייב מיתה ואין סס קנס. רש"י. ודוקא נתארסה אבל נשאת שנקנסה לתופה אע"פ
שלא נבעלה. אין לה קנס. *טור כו' קע"ו ור"ה גמורה ממסנה ד' דפרק קמא: ונתגורשה. ל"ד וה"ה נתאלמנה וכו'ו
שכתבתי ר"פ בשם ירושלמי: אין לה קנס. [זכר"פ] דקתי אשת אחיו ואשת אחי אביו דנתארסה ונתגורשה עסקין וקתי

תוספות רעיק

חבלה דסמונא משלם מלקי לא לקי. ועיין בתו' בשמעתין ד"ה אלמא
כו' בתו' דקנס ליבושת ופגם דהוי חובל. וע"ל ד"ס סמונא לקולא וא"כ
י"ל דהשעם דרת רה היקל בחובל בין דהלאו דלא יוסיף היתר מכללו
במלקות וכדאיתא בסוגיא וא"כ י"ל דוהו רק לנבי לאו דחבלה אבל הבא
דלאו הוא במזיד וכרומת הוי כמו בעלמא דסלקי לקי וסמונא לא משלם.
והוה שלא בפסקא דהש"ע הוה"ס סי' תכ"ד בסמ"ע סק"ג שהובל בתבירו
ב ה"כ אפי' אתרו ביה משלם דבתכלא סמונא משלם מלקי לא לקי הרי
דאילו בלאו דבעלמא אמרינן בהובל דסמונא משלם מלקי לא לקי וע"ס:
ג [אות ב] תו"ס ד"ה נערה. טור סי' קע"ו. עמ"ש לעיל במ"א [אות

הבא על הגיורת. ועל השבויה. ועל
השפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשחררו.
יתירות על בנות שלש שנים ויום אחד (י).
רבי יהודה אומר שבויה שנפדית הרי היא
בקדושתה. אף על פי שגדולה (י). הבא
על בתו (י). על בת בתו. על בת בנו. על
בת אשתו. על בת בנה. על בת בנה.
אין להן קנס. מפני שמחוייב בנפשו.
שמיחתו בידי בית דין. וכל המחייב
בנפשו אין משלם ממון (י). שנאמר (שמות
כ"א) ואלא יהיה אסון עניש יעניש (י):
ג נערה שנתארסה ונתגורשה (י). רבי
יוסי הגלילי אומר אין לה קנס.

מלקות אינו פטור מן השלומין עד שיהיה שם עדים והתראה
וילקה ואז אינו משלם: ג רבי יוסי הגלילי אומר אין לה
קנס. דאמר קרא (דברים כ"ג) אשר לא אורשה הא אורשה

פסס

אסון מירי בל"ש שמתכוין
להרגו הא אם יהיה בו אסון פטור והשתא פיקר דרשא ממכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת (ויקרא כ"ד) הקישן הכתוב מה
מכה נפש בהמה לא חלק הכתוב בין שוגג למזיד כו' כדאיתא בגמרא דף ל"ה ופירש"י וכו"כ התוספות דמ"מ אינעריך ולא יהיה אסון
דאי מהיקשא ה"ל אדרבה לאידך גיסא מה מכה בהמה לעולם ישלם אף מכה אדם ישלם דהא מכה בהמה חייב [לכ"י אשריך
למכת כולתו] וכו"כ התוספות דף ל"ה והבי דריש מה מכה בהמה לא חלקת בהם שכתוב בו דהיינו חייב דכל ענין חייב אף מכה
אדם כל עניני פטור מנזון שכתוב בו לא החלוק בין שוגג בין מזיד ע"כ ועיין במ"ה פ"ח דסנהדרין מה שיש בכלל מיתח ביה דין.
ועיין במשנה ד' פ"ה דב"ק מה שקשה על לשון הרמב"ם. ומ"ס הר"ב פטור מהשלומין עיין מ"ס במכנה ב' פרק ה' דחולין.
ומ"ס הר"ב כרה או מלקות פירוש מלקות בלא כרה אבל כרה בלא מלקות לא משכחת דכל חייבי כרייתות לוקין כמפורש בפ"ג
דמכות. ועיין לענין חובל דמשלם ואינו לוקה במ"ג פ"ח דב"ק וכן הדין בעדים זוממים עיין במ"ב פרק קמא דמכות: ג' נערה
שנתארסה ונתגורשה. דליו ארוסה שלא נתגורשה חייב מיתה ואין סס קנס. רש"י. ודוקא נתארסה אבל נשאת שנקנסה לתופה אע"פ
שלא נבעלה. אין לה קנס. *טור כו' קע"ו ור"ה גמורה ממסנה ד' דפרק קמא: ונתגורשה. ל"ד וה"ה נתאלמנה וכו'ו
שכתבתי ר"פ בשם ירושלמי: אין לה קנס. [זכר"פ] דקתי אשת אחיו ואשת אחי אביו דנתארסה ונתגורשה עסקין וקתי

י ב י

יודאי נבעלה. ואף דשבויה רק מדרבנן בחוקת בעולה,
אפ"ה מדרבנן אין לה קנס, גזירה שמה תשאל שבויה לכהן;
(יא) אע"ג דאסורה לכהן, אפ"ה לענין ממונא לא מני בועל
פטור נפשיה ולא קיי"ל כן: (יב) מיירי בנתארסה ונתגורשה דאז
קנסה לעלמה [כר"ע במ"ג]. או מיירי בבא עליה והח"כ
בגרה [כרפ"ד] ת"כ קנסה לעלמה ולא לאביה: (יג) אפילו
בשוגג, אבל בכרה ומלקות, רק במזיד והתראה פטור מהשלומין,
ובה"ש לריך לכולה מתניהו, אע"ג דכולה כנר מדיוקא דרישא

תוספות רעיק

ב [אות ב] במשנה ולא יהיה אסון. בתוספות במנהרין דמ"א ע"א ד"ה
אבל סקילה וכו' הקשו כיון דקרא כתיב ברוצח ס"ל בנסקלין ונשרפין
דפטורים מהשלומים כדמשמע בסוגיא דסנהדרין שם דלא ילפי' חייבו
מיתות סהדרי: [אות ב] בתו"ס ד"ה וע"ה השבויה אף ע"ג דמדאורייתא
כו'. לכאורה י"ל דשאני התם דחוקת היתר שלה מסויע לברי שלה אבל
להוציא מסו' י"ל דמדאורייתא היישין שנבעלה. אה"כ ראיתי ש"כ"ב
הפ"ו: [אות ב] שם ד"ה שנאמר וכו' לענין חובל דמשלם ואינו לוקה.
והא דכ"ה הרע"ב ופשוטו כן בסוגיא דמתני' דהבא דיש להם קנס מיירי
בלא אתרו בו. הא גם באתרו לא ללקי כיון דאיבא בושת ונסם דוהו

